

Eugeniusz Wilgocki

Pełczyce, st. 2, gm. loco, woj.
gorzowskie, AZP 38-12/64

Informator Archeologiczny : badania 30, 228-229

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

	garnek zdobiony dookołnymi rowkami. Na podstawie dendrochronologicznego datowania drewna (dr Marek Krąpiec, Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie) można twierdzić, że odkryte konstrukcje pochodzą z ostatniej ćwierci XI w. Materiały zostaną przekazane do Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu.
OSTRORÓG, st. 1, gm. loco, woj. poznańskie, AZP 48-23/45	• grodzisko wczesnośredniowieczne (X w.) Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr. R. Pietrzaka (Muzeum-Zamek Górków w Szamotułach). Finansowane przez Muzeum-Zamek Górków w Szamotułach i Instytut Archeologii i Etnologii PAN Oddział w Poznaniu. Wykop zlokalizowano na południowo-wschodnim zboczu wzgórza. Przebadano powierzchnię 20 m². Celem wznowionych po trzydziestoletniej przerwie prac było rozpoznanie konstrukcji wału oraz uściślenie chronologii grodziska wczesnośredniowiecznego, zniszczonego przez budowę na jego miejscu średniowiecznego zamku. Wyróżniono XXI warstw, które powstały w wyniku procesów naturalnych i działalności ludzkiej. Pozyskano materiał źródłowy w postaci fragmentów naczyń ceramicznych i kości. Po przeprowadzeniu wstępnej analizy profilu wykopu stwierdzono, że odsłonił on zewnętrzną część wału grodziska. Fakt ten w powiązaniu z niewielką szerokością wykopu (1,5 m), niedużą ilością materiału ceramicznego oraz słabym zachowaniem konstrukcji drewnianych (niewielkie smużki spalenizny) nie pozwala na szczegółową interpretację konstrukcji obronnych i ich chronologii. Czas funkcjonowania grodziska ustalono wstępnie na pierwszą połowę X wieku. Materiały i dokumentacja przechowywane są w – Zamek Górków w Szamotułach. Badania będą kontynuowane.
OSTROWITE, st. 1, gm. Trzemeszno, woj. bydgoskie, AZP 50-36/79	• grodzisko wczesnośredniowieczne Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez dr. Wojciecha Chudziaka (Instytut Archeologii i Etnologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu).
Otorowo, st. 41, gm. Szamotuły, woj. poznańskie	patrz: neolit
Otorowo, st. 66, gm. Szamotuły, woj. poznańskie	patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich
Ożarów Mazowiecki, st. II, gm. loco, woj. warszawskie	patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich
PACHÓW, st. 1, gm. Kramsk, woj. konińskie, AZP 55-42/4	• osada wczesnośredniowieczna (X-XI w.) Ratownicze badania wykopaliskowe w związku z budową drogi Pąchów-Kramsk, przeprowadzone w dniach od 12 do 30 sierpnia przez mgr. Józefa Kapustkę (Muzeum Okręgowe i PSOZ w Koninie). Finansowane przez PSOZ. Pierwszy sezon badań. Stanowisko zlokalizowane podczas badań powierzchniowych. W sezonie 1996 przebadano powierzchnię I ara. Początkowo sądzono, że może to być grodzisko, okazało się jednak, że jest to wydma zaadaptowana do celów osadniczych. Obecnie jest bardzo zniszczona w wyniku oddziaływań eolicznych, tak więc pozostałości po osadzie są nikłe. Stwierdzono niewyraźne zarysy dwóch obiektów mieszkalnych (porozrzucane fragmenty polepy) oraz kilku jam gospodarczych. Z powierzchni zebrano sporo materiału ruchomego, głównie polepy. Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Okręgowym w Koninie. Badania nie będą kontynuowane.
Parzniew, st. VI, gm. Brwinów, woj. warszawskie	patrz: wczesna epoka żelaza
PEŁCZYCE, st. 2, gm. loco, woj. gorzowskie, AZP 38-12/64	• klasztor cysterek – dziedziniec (wczesne średniowiecze – okres nowożytny, XIII-XVI w.) Badania wiertniczo-sondazowe, przeprowadzone w grudniu przez mgr. Eugeniusza Wilgockiego (R.W.G. sp. z o.o. w Szczecinie). Finansowane przez PSOZ. Pierwszy sezon badań. Sta-

nowisko było badane w 1992 r. podczas prospekcji AZP. W sezonie 1996 przebadano powierzchnię 31 m w odwiertach i 6 m² w wykopach sondażowych (głębokość nawarstwień 1 i 1,7 m).

Badania nie będą kontynuowane.

PETRYKOZY, st. 6,
gm. Białaczów,
woj. piotrkowskie,
AZP 76-60/23

- ślady osadnictwa kultury świderskiej (paleolit schyłkowy)(?)
- osada kultury łużyckiej (okres halszacki C)
- osada wczesnośredniowieczna (XII-XIII w.)
- huta szkła z okresu nowożytnego (XVIII-XIX? w.)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w sierpniu przez mgr. Piotra Zawilskiego (Wojewódzki Konserwator Zabytków w Piotrkowie Trybunalskim). Pierwszy sezon badań. Stanowisko zostało odkryte w trakcie badań powierzchniowych w 1987 r. W sezonie 1996 w miejscach koncentracji znalezisk powierzchniowych, w odległości 50-60 m od dawnego nurtu rzeki Drzewiączki, na obszarze nie poddanym jej niszczącemu działaniu, założono 9 wykopów o numeracji od I do VIII (jeden wykop oznaczono jako Ia), o powierzchni od 25 do 72 m². Łącznie przebadano 327 m².

Celem badań była weryfikacja ustaleń AZP, określenie stanu zachowania stanowiska i jego zasięgu oraz przebadanie obszaru zagrożonego zniszczeniem (zalewanie i podmywanie, orka). Uzyskano materiał jednoznacznie wskazujący na obecność śladów po osadzie łużyckiej z okresu halszackiego C i osadzie wczesnośredniowiecznej (XII-XIII w.), a także po funkcjonowaniu nowożytnej huty szkła (XVIII-XIX? w.), oraz prawdopodobnie ślady po bytności ludności bliżej nieokreślonej kultury (świderskiej?) epoki kamienia. Natrafiono na 11 jam i skupisko ceramiki. Wszystkie obiekty znajdowały się tuż pod warstwą orną, na głębokości 25-40 cm. Jamy (poza jamą nr 8) pochodziły z okresu wczesnego średniowiecza. Wyróżniono wśród nich zasobowe, gospodarcze, odpadkowe i po ogniskach. W jamie nr 2 odkryto żelazne, dwukabłkowe krzesiwo. Na podstawie materiału ceramicznego obiekty można datować na 2 połowę XII i 1 połowę XIII w. Obiekty średniowieczne zniszczyły częściowo ślady po starszym osadnictwie. W ich wypełniskach, a także poza nimi, znajdowano ceramikę łużycką oraz krzemienie należące prawdopodobnie do kultury świderskiej lub innej kultury epoki kamienia. Materiał czysto łużycki zawierała jedynie jama nr 8 oraz skupisko ceramiki nr 1. Znaleziska krzemienne (ogółem 24) z wyjątkiem dwóch wykonane były z krzemienia czekoladowego. Wstępnie przynajmniej część z nich przypisać można ludności kultury świderskiej, jest to jednak ocena hipotetyczna, gdyż ilość i jakość materiału nie pozwala na ostateczne datowanie. W warstwie ornej oraz tuż pod nią odkryto stosunkowo liczne skupiska bryłek ciemnozielonego szkła, które uznać należy za pozostałość po produkcji nowożytnej huty szkła.

PŁOCK,
pl. Narutowicza 53,
AZP 50-54/53

- podgrodowa osada wczesnośredniowieczna (IX-XIII w.)
- miasto późnośredniowieczne i nowożytne (XIII-XVI w., od 1237 r.)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w terminie od 20 sierpnia do 21 listopada przez mgr. Andrzeja Gołębniaka (Zespół Archeologiczno-Konserwatorski „Archeopag”, Ostrówek, ul. Kościuszki 25. Finansowane przez Urząd Miasta Płocka. Drugi sezon badań. Badania prowadzono metodą stratygraficznej eksploracji nawarstwień. Przebadano powierzchnię 300 m².

Zlokalizowano i zrekonstruowano zasięg osady przygrodowej i lokowanego w 1237 r. miasta. Wyróżnione w trakcie badań fazy podzielić można na pięć podstawowych horyzontów osadniczych:

I – osadnictwo bezpośrednio poprzedzające lokalizację miasta (pozostałości rozgarniętego wału ziemnego odsłonięte w północnym narożniku obecnego placu – ślady fortyfikowanej osady?);

II – osadnictwo lokacyjne związane z nowym rozmieszczeniem działek osadniczych (odkryto ślady ciągu komunikacyjnego, który można utożsamiać z wzmiankowaną w przywileju lokacyjnym z 1237 r. drogą do Czerwińska);

III – kolejne trzy horyzonty, a więc średniowieczny, późnośredniowieczny i nowożytny, reprezentowane są fragmentarycznie. Podkreślić należy jedynie, że rozplanowanie przestrzenne zabudowy rynku kanonicznego w podstawowym zarysie powieleło pierwotny układ.